

Komikus főképen az, a hogyan helyi érdekű győzelmeiket az angolok nagyítják. A burok maguk beismerik, hogy vissza kellett vonulniok, beismerik, hogy több embert is veszítettek a csatában. De Buller kevesli a beismert elesettek számát s legfontosabb jelenteni valója a londoni hadügyminiszteriumhoz az, hogy a „benszülöttek bizonyossága szerint” százával hulltak el a burok. Evvel a távirati „helyreigazítással” azok az angol generálisok sietnek, kik következetesen „egy embert” veszítettek eddig még minden ütközethet, ott is, ahol egész zászlóaljoknak vesztett nyoma.

Balfour megint beszélt és megint a hadügyminiszteriumot védte, a hogy tőle tellett. Ujra beismerte, hogy abszolút elégtelen lovas sereggel mentek bele a háborúba, védelme evvel szemben csak az volt, hogy általánosan osztották a hadügyi hivatalnak abban a tévedésében, hogy nem kell sok lovasság a burok ellen. Védkezésnek gyenge, mikor a hadvezetéség a mások tévedésével való közösségre hivatkozik s igéretnek félvígasz, hogy „a háboru befejezése előtt” lesz majd elég lovas angol Dél-Afrikában. Bizony jó, hogy nem a háboru utánra igéri ezt a kincstár első lordja.

Roberts és Kitchener tegnap megérkeztek Fokvárosba, ma már az ő kezükben van a vezénylet.

Mai távirati tudósításaink a következőket jelentik:

Washington, január 11.

A szenátusban Hale szenátor határozati javaslatot nyújtott be, amely felvilágosítást kér a külügyminiszteriumtól arra nézve, hogy mi történt az angolok által a Delagoa-öbölben lefoglalt amerikai áruk dolgában. A határozati javaslat kimondja, hogy idegen tulajdont jogtalan módon lefoglaltak.

Platt szenátor ellenzi a határozati javaslat második részét. Hale azt válaszolja, hogy a határozati javaslat rendkívül nagy fontosságú dologról szól. Hadd legyen tudomása Angliának az Amerikában uralkodó hangulatról. Miután még Lodges szenátor is a javaslat ellen beszélt, a szenátus elvetette a javaslatot.

Brüsszel, január 11.

Ideérkezett jelentés szerint a buroknak 100.000 főből áll az összes haderejük.

uj, milyen idegen és milyen intimus. Mi férfiak különösen ha társadalmi állás és rang dolgában oly messzi állunk egymástól, soha de soha nem váltunk ennyire bizalmas pillantásokat. Mit kérdezhetett a hercegnő — még elég szép, a törődött udvaru — szemével? A komikus helyzetben az a komikus föltevés sem lehet, hogy más egyebet nem kérhet, csak ezt: „Kérde az ur avagy sovány, öreg-e vagy fiatal? Valami megnyugtató választ kaphatott, persze szó nélkül csak a pillantás szabadkőműves jelével, talán azt hogy sovány és fiatal. A hercegnő visszafordult feloldarlól megnézve újra visszafordult és halkán szólt: — Csakhogy én érzem azt, ami rám vonatkozik és nem kell hallanom, tudtam mit mondtott, azt hogy:

— Festő, felugrott, hagyjuk!
 Most már biztos vagyok, hogy nem löknek le, le is mertem fölni a kocsi folyosó ülökéjére és egészen vidáman megpróbáltam károgkodni a nevelőnővel. Enyhén, de mélyen nézett rám, ő azonban nem viszonozta — részben mert a mint az állása miatt, részben azért, tam, végkép el voltam kezdve a meg tud-philológus tanárnak egyjele. Jegyese volt egy czegező éppen azt kérdezte hogy és a her-tént. Most megint oly bensős, új nézéssel tör-tettek egymásra, mosolyogva, kérdeve, felelve egyszerre. Hangtalan s nekünk férfiaknak tel-jesen ismeretlen nyelv ez és a ficskék egymás-sal való beszélgetését talán hamarabb fogjuk megismerni, mint e tekintetben szótárát. — Egy szótágot értek belőle mégis, tört és nyos értelmet kivesszek, ilyesmit: könnyen? Nagyon odavan? Aztán...

London, január 11.

Hir szerint a korona-ügyész szabályzatot dolgozott ki a hatóságok számára a csempész-áru dolgában való eljárásról. Adenbe még egy angol hadhajót küldenek ki.

Manchester, január 11.

Balfour, a kincstár első lordja ma ismét beszédet mondott, a melyben tagadta, hogy a hadügyi hivatal a hadsereget olyan ágyukkal küldte a háborúba, a melyek a hadsereget eleve is reménytelen helyzetbe juttatták. Nem akarja azt mondani, hogy az angol hadügy tökéletes, de a gáncsoskodóknak nem volna szabad figyelmen kívül hagyniok azokat a rendkívüli katonai feladatokat, a melyek előtt a hadügyi hivatal állott. Ezek a feladatok össze nem hasonlíthatók azokkal, a melyeket a szárazföldi hadsereg főszállásainak és törzskarainak meg kellett oldaniok. Ez volt az első eset a történelemben, hogy Angliának kizárólag lovas ellenséggel kellett harcolnia. Igaz, hogy Anglia ezt a háborút nem kezdte meg annyi lovas katonasággal, a mennyije a háboru befejezése előtt lesz; de ha a hadügyi hivatal ebben a tekintetben tévedett, ez a tévedés olyan általánosan volt elterjedve, hogy nem terhelheti lényegesen a miniszteriumot. Jövőre szükségesnek fogják látni, hogy azokat az ágyukat, a melyek nem oly mozgékonyak, mint a lovas vagy tábori tüzérség ágyui, a hadifőlszerelés rendszer részévé tegyék.

London, január 11.

Buller tábornoknak egy tegnap kelt hivatalos távirata jelenti a frerei táborból: Egy transzváli távirat a buroknak az e hó 6-iki Ladysmithi csatában szenvedett veszteségét hogy halottra és sebesülte teszi, holott a burok maguk is beismerik, hogy hat leplezett ütegnek megsemmisítő tüzelését kellett kiállaniok és minden ponton vereséget szenvedtek. Benszülöttek bizonyítják, hogy egyetlen egy burkommandó 150 halottat vesztett, sebesülteik pedig kocsiszámra voltak. Legnagyobb volt az oranjei burok vesztesége, a kiket a transzváli burok a legveszedelmesebb pontokra állítottak.

Fokváros, január 11.

Roberts lord tábornagy és Kitchener lord tegnap este ideérkeztek.

London, január 11.

A Standard durbani tudósítója ezt táviratozza: Hétfőn éjjel 1200 indiai beteg-

szállító ment a harcztérre. Azt hiszik, hogy elindulásuk arra vall, hogy Buller közvetlen küszöbön álló mozdulatra készül.

London, január 11.

A Daily Mail szerint kétségtelen, hogy Methuen lord egészsége teljesen alá van ásva.

A Daily Telegraph-nak jelentik e hó 8-ról a frerei táborból: A burok Ladysmith körül lévő hadállásaikból korán reggel ágyuzást kezdetek, mely még egyre tart. Az ágyuzás azonban szabálytalan.

A Standard levelezője jelenti e hó 9-éről a frerei táborból: A forrásból hallom, hogy Krüger elnök a burok főhadiszállására üzenetet küldött ezzel a kérdéssel, hogy miért nem támadják meg Ladysmithet. A válasz így szólt:

— Nagyon sok embert veszítenénk. Krüger azt válaszolta, hogy ezt a mentegődzést az oranjei burok sugalmazták és hogy az oranjei burokat állítsák a hadsereg élére. A burok követték a tanácsot és támadtak. Krüger tanácsa jó volt annyiban, mert a szövetségesek jobban tartották magukat, mint maguk a transzváli burgherek. Az oranjei buroknak egy halot kellett meg szállniok. Míg a transzváli burok White ellentámadása ellen társaik gunyolódása mellett visszavonultak, az oranjei burok mindaddig megtartották hadállásaikat, míg szuronynyal nem támadták meg őket.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök látogatása.

Bécs, január 11. (Saját tud. távirata.) Szell Kálmán miniszterelnököt ma Maria Teresia főhercegnő és Győző főherceg látogatáson fogadták.

A francia pártviszonyok.

Páris, január 11. (Saj. tud. távirata.) Meline levelet irt a Revue Politique-nak, a melyben a pártviszonyokkal foglalkozik. Szükségesnek tartja, hogy a republikánus párt jobbra és balra terjeszkedjék és végül konsztitálja, hogy Franciaország megbelefaradt az izgatásokba és viszálykodásokba és nyugalmat óhajt.

Az angolok ellen.

Rangoon, január 11. (Saját tud. táv.) Szoumónak, a Kina és Szaluen folyók kö-

A hercegnő kevés vártatva megint hátra tekintett. Ezek a bunczut festők érdeklik az előkelő asszonyoka és a nagy haj, az ujjatlan galléros köpenyeg, vagy a bársony kabát: ér annyit előttem mint az aranyozott zsinóru huzsár kosztium. A helyes piktorok, ezeknek el-nézik, hogy csak egyágu demokrata koronával születnek és ösztönszerűleg figyelmesek és hálásak hozzájuk, mert érzik, hogy a leghatalmasabb király vagy bankdirektor sem tehet annyit az érdekükben — megőrzi az asszonyok szépségét néhány száz esztendőre. Ejnye, ejnye hogy nem lettem festő, de legalább elloptam külső megjelenésüket, a viseletüket és ha Rubens föltámadna, neki sem volna különb festői mantilja, mint nekem. A hercegnő nézte is, aztán szólt:

— Kalauz, hol a kalauz?
 Elő kellett lépnem a homályból. Németül — már a hogy én németül tudok — elmond-tam, hogy nem akartam alkalmatlankodni, boc-sánatot kérek, a véletlen, a kevés perczek, a következő állomásnál majd leszállok.
 — Jó, jó, egy kissé megijedtünk öntől, de semmi baj, ugy-e ön tájképfestő?
 — Igen, vizzel. Rendkívül melyek a szí-neim. Az olaj csak az alakokhoz való... a tempera.

Nem restem bevallani, hogy egy kissé be előttem zavarodva, a helyzet nem mutatott a leggőgösebb helyen és ilyenkor a legelőkelőbb. De mit keresem a kifogásokban, eh, az igaz az, hogy engem meghatózott a hercegnővel való véletlen találkozáson. Olaszországba mentem, mindjárt ilyen kaland, nagy és néhai Jacopo ne hagyj el...!

A hercegnő igen csinos volt, le ugyan nem ültetett. A kupéja ajtajában állottam és úgy feleltem a kérdéseire, mint egy katoná.

— On magyar! mondá, helyesebben, állította.
 — Igen, fenséges asszony.
 — Magyarország szép ország! — folytató tovább. Majd a nevelőnéhez intézve szavait hoz-zátette: És a művészet ott nagyon halad.
 — Igen, fenséges asszony, aránylag!
 — Fest ön hegyeket és tud a setétben festeni?
 — Helyiely-közzel fenség.
 — Allva is tud, például most?
 — Egy kissé bajos...
 — Különben is későn van! — vágott közbe a nevelőnő — midjárt ott vagyunk az állomáson.

Még ott is voltunk, amikor akartam, de nem mertem a hercegnő nem vett rólam tu-zást, egész erejével azon igyekezett, hogy egy gieshubli vizet és egy csésze teát szerezzen. De hiába keresték a kalauzt, nem mutatkozott, a lakoj meg valószínűleg aludt valahol a második osztályon vagy nem is volt velük? Ez egyszerű hercegnő, ugylátszik, igen egyszerű erkölcsű hercegnő.

Végre is ékem több az eszem és a szívem vizet és teát, a kocsi felhagyóján átvettem a művezértől és nosolyogva magam szolgáltam föl. A hercegnő megköszönte és most megindult a kázelem, apró pénzt kerestek, nem láltak. A nevelőnő egy százas bankót mutogattott a kezüknek, és ez csak a fejével intett, hogy... Főlhaborodtam, a magam b... és egy ezüst forint...

tuli fogyasztási piacot vagy működési terhet kelljen keresnünk. Igazán csak szomszédaink indokolatlan utánzása lehetne, ha mi hasontermészetű vállalkozásokba bocsátkoznánk, hadihajók támogatására szoruló új irányu kereskedelmi politikát akarnánk folytatni akkor, midőn a természetes érdekszféránkba tartozó, geográfiailag is hozzánk legközelebb fekvő fogyasztási piacokat sem bírjuk a nemzetközi versenyben termelésünk számára meghódítani és megvédeni.

Ezen szempontokat tehát haditengerészetünk alakulásánál teljesen figyelmen kívül kell hagynunk és a tengerészeti költségvetés keretében az ilyen természetű feladatok teljesíthetése céljából hadihajó-építkezéseket vagy költségeket megszavazni hajlandó nem volnék.

Az általunk képviselendő és megóvandó érdekek szempontjából *jogosultaknak csak azon kiadásokat ismerhetjük el, a melyeknek célja, hogy haditengerészetünk azon helyzetben legyen, hogy minden szükséges partvédelmi szükségleteinknek viszonylagos mértékben kielégítőleg megfelelhessen.* E téren is azonos egészen más a mi helyzetünk, mint az előbbi európai nagyhatalmaké, úgy, hogy ebből a szempontból sem volna indokolható azon törekvés, mely esetleg oda irányul, hogy haditengerészetünk fejlesztésénél lépést tartunk a többi államokkal. *Tengerpartjaink aránylagos kis terjedelme, geográfiai fekvése és konfigurációja, tengerparti empóriumaink rendkívüli csekély száma sokkal kisebbé teszi azon feladatot, mely partvédelem szempontjából is haditengerészetünkre hárul, mint bármely más nagyhatalom haditengerészetének hasontermészetű feladatai.* Semmi sem indokolná, hogy mi a haditengerészetünk alakulásánál más viszonyok között levő államok példái által magunkat befolyásoltassuk.

Mi haditengerészetünk alakulásánál és fejlesztésénél anyagi teljesítő képességünk és pénzügyi helyzetünk döntő befolyását nem mellőzhetjük. Hadügyi költségvetésünk évről-évre fokozódó, rohamos emelkedése mellett, mely elől pedig az ország életfontosságát képező védelmi tekintetek folytán egy bizonyos mérvig el nem zárkozhatunk, haditengerészetünk költségvetésének nagy mérvű emelkedését az anyagi eszközöknek belső és kulturális feladatainktól való elvonása vagy államháztartásunk egyensúlyának megbontása nélkül el nem bírjuk. Nem akarom azt mondani, hogy a költségvetésben meg kellene tudnunk állni az ily megvont határokon, de tekintettel kell lennünk arra, hogy a már megszavazott és ma elhatározás alatt álló építkezések terhei a legnagyobb mérvben a következő néhány év tengerészeti költségvetésére fognak nehezedni, úgy, hogy ez még további nagyobb építkezések tervezését sem volna képes elviselni.

Nem kételkedem, hogy hadi tengerészetünk vezetősege számol ezen tényvel, azért mégis kifejezést kívántam adni abból igénytelen nézetemnek, hogy helyesnek tartanám, hogy addig, míg a folyamatban levő építkezések költségei az államháztartásra nehezednek, további nagyobb szabású új építkezések ne kezdeményeztessenek.

A költségvetést elfogadom.

Ugron Gábor beszélt ezután ugyancsak a tengerészeti tulterjesztés ellen. A költségvetést nem fogadta el.

Szell Kálmán és László sorhajóhadnagy felhívásai után a delegáció a tengerészeti költségvetést elfogadta.

A külügyi költségvetés került ezután sorra.

Falk Miksa terjesztette elő már említett jelentését a külügyi albizottság nevében.

Fluger szólott elsőnek a jelentéshez. Elfo-

gadja az előadói javaslatot és bizalmat szavaz a külügyminiszternek.

Holló Lajos a hármas-szövetség ellen beszélt, azután a következő indítványt terjesztette elő:

a) Az országos bizottság felhívja a külügyminiszter urat, hogy az 1867. évi XII. t.-cz. 28. §-a értelmében szerezzen Magyarországnak, mint külön és teljesen egyenjogú államiségnek érvényt; a külügyi, diplomáciai és konzuli épületeken az osztrák lobogó és német felírás mellett egyenranguan helyeztesse el a magyar lobogót, czimert és felírást;

b) minden követségnél és konzulátusnál legyen valaki, a ki tud magyarul, a magyar beadványokat fogadják el és lássák el;

c) a konzuli képesítés feltétele legyen az, hogy a növendék tudjon magyarul beszélni és írni;

d) a külföldön tartózkodó magyar alattvalókat tartsák nyilván, mint a magyar állam polgárait, úgy, hogy a tíz évenkénti népszámlálásoknál ezeket összeírassák;

e) a magyar országos ügyekben keletkezett okmányokat, a melyek a magyar és erdélyi udvari kancelláriától, valamint a Bécsbe menekült magyar hatóságoktól a házi és udvari levéltárba kerültek, különítsék el és adják vissza a magyar kormányoknak.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter felett Zichy János gróf és Széchenyi gróf országlónok felszólalása után a hármas-szövetség elleni támadásokra. A vita folyamán elhangzott érvekre akar — ugymond — válaszolni, a mennyiben azok azt állították, hogy a hármas szövetség iránt elhidegült a közvélemény. A többség véleménye bizonyynyal más. Zichy János gróf mai beszédében is a hármasszövetség mellett foglalt állást. A függetlenségi párt egyik része is hangoztatja, hogy a hármas szövetség fontos ránk nézve. Az elhidegítés lehet azonban azért de az mindenképen magában álló az egész monarchiában s Magyarországon nem is kevésbé, mint Ausztriában.

A hármas szövetség politikai szövetség, védelmet nyújt a támadások ellen s ha figyelemmel vagyunk Európa konstellációra és az országpolitikai fejleményekre, okvetetlenül rájövünk arra a tantételre, hogy két szomszédos államnak vagy barátnak, vagy ellenségnek kell lennie s miután ez a tantétel áll, visszatekintve az 1867. előtti állapotokra, azt kell látnunk, hogy szomszédainkkal hol barátságos, hol ellenséges viszonyban voltunk, ma pedig mindazokkal barátságos és szövetséges viszonyban vagyunk. Németország, mely azelőtt föderalista állam volt, ma hatalmas nemzet, a melynek barátsága csak előnyös lehet.

Ezután a beszéd után az elnök a vita folytatását holnapra halasztotta.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Nebántsvirág, operette; Assael Aranka felléptével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Zsidónó, opera. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Ozigány szerelem, bohózat.
Este: Bába, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Tovölgyi Margit Aradon.** Örömhirt mondtunk az aradi közönségnek. **Tovölgyi Margit**, kit szép tehetségeért olyan nagyon szerettek Aradon, míg férjhezmeneteléig itt játszott, a jövő héten két estén fellép nálunk. A nagyra hivatott fiatal hősnő, ki most **Keresztynek** szegedi társulatában van, két kiváló szerepben lép elénk. **Sardou Fedora**-ja és **Rehagaray Marianna**-ja egyaránt alkalmas arra, hogy szenvedélyével és intelligenciájával elragadjon a közönséget, mely távozása óta mindig emlékezik meg róla. A társulat a darabot már szorgalmasan próbálta, a vendég mindenben kielégítő emblettel vényesüljön.

* **A Zsidónó operett** szombaton isméteten színrekerül. A darab, melyben főleg **Ruzsinsky**-nak, **Dérinek** és **Odrinak** olyan kiváló szerepe van, eddig mindig nagy közönség előtt került színre. Bizonyára szombaton se nem lesznek, a kik ismételen kedvtelve hallgadják a mély érzesű dallamokat.

* **A filharmónia-egyesület** póbáját holnap pénteken este 8 órakor tartják meg a polgári fiúiskola nagytermében.

Janku Ávrámról.

— Véres adatok. —

Arad, január 11.

A Tribuna, Gasetta után ma minden rendű és rangu, Erdélyben és Magyarországon megjelenő oláh lapocskák dühében tájékozott és a hírlapirodalom szótárában föl nem található becsmérő szavakkal illeti a gyulafehérvári kir. ügyészt, gróf Lázár Miklóst, azért, mert történelmi hűséggel: „haramia-vezérnek” nevezte Janku Avramot, a rémes emlékü havasok királyát.

Dühöngésükben nem riadnak vissza a szavak használatától sem, melyek bizonyára egy kis pihenőre és kiábrándulásra fogják őket a szegedi Vasas Szent Péter-utcai állami magányba vezetni. Gróf Lázár Miklós ügyész talán a legkompetensebb ember ma, ki nyílt őszinteséggel, nyilvános tárgyaláson így tehát törvényesen — adja meg az oláhok imádott bálványának, a XII. légió parancsnak Janku Avramnak a történelmileg okvetetlenül elfogadható címet: **Haramia-vezér**. A történetekben egykor nevezetes szerepet játszó gróf Lázár-család is, éppen Janku Avram közsönheti anyagi romlását. Lám, az oláhok becsülik meg a nagyapákon ejtett sérelmeket. A feldult szarokszói kastély, a megszenvedett ősök, akiket Janku uram vad, maratóczai becslel kezekkel mocskoltak be.

A kriptából, nyugalmokban megszenvedett ősök, bosszút kiáltottak még akkor is ma, a derek unokái nem felejtették el a nagyapán és ősökön ejtett sérelmet. Azok, akiknek családjai átértékelték a szomorú napokat, méltán csatlakozunk gróf Lázár véleményéhez. Az elrabolt kincsek, ártatlanul kiontott vér, megbecstelenített anyák és tetvérek szenvedései jelentek meg sötét árnyként abban a homályos teremben és arcába vették az unoka által, a még ma is henczegőknek: „Mi volt a ti bálványotok? Haramia veze!”

Tagadhatlan, hogy Janku a legeszebb, legtanultabb és legjobb szívű volt az összes tribunok között.

Az ő XII. légiójában volt négy évig, rend, sőt még a hozzáküldött egy pár német, illetve az osztrák hadseregéből hozzá beosztott graniczer (határőrvidéki) kapitányok, kik a helyzet urainak képzeltek magukat és az osztrákoktól megszokott gögger magának a tribunnak is parancsolni akartak: biztos kézzel tudott a körmére ütni. Rendkívül dicsvágyó és gögös ember volt, akit az osztrák egyetemes igerete eltudott csábítani.

A csalódásban erős lelke mely gyűlölte csábítóját. Meglehető kevélysége ráadás volt a marosvásárhelyi társulatban és magyarul kitünően írt és beszélt. Nem tud megőkezni, hogy gonkságával a társulat kirablásával be nem mozdította a társulatot.

volt a „virtus“ és neki is hőstetteket kellett végeznie.

Ime egynehány azokból:

Szászvároshoz közel a Maros jobb partján fekszik Bokaj község. Akkor még 14 urasági kastély volt benne, mindegyikben béke és megelégedés honolt.

Erdély legkitünőbb családjai laktak ott. Sok nemes ur, asszony, ifju és hajadon. Epen a nyári mezei munka-ideje volt.

Egy sötét este az Uhagura tetején felgyult a lárma-fa (oláhul: silita). A czebei templom mellett levő óriási tölgyfa irányából 5000 emberrel megindult Janku, a havasok királya. Nyomát vér, pusztulás, Brády, Ribiczei, Horváth stb. családok legyilkolása és kirablása, az ártatlan hajadonok megbecstelenítése már előre hirdette.

A bokaji intelligens családok fiait már akkorra fegyverbe hívta a haza, otthon csak a nők és öregek maradtak, kik biztak jobbagyaik hűségében és esküjében. A lárma-fa felgyújtása után mély zsvaj hallatszott a hegytetőről és a felkelő hold világánál látni lehetett a vad árként hömpölygő hordákat, melyek egyenesen a falunak törtek. A völgy mélyében, a már felgyújtott házak lakóinak vészkiáltásai sejteni engedé, hogy az ellentállásra nem találó martalócok garázdálkodnak ott.

A megrémült uri családok a legerősebben épített Várady-féle kastélyba menekültek.

Mikor Janku tribun hordáival oda ért, már készen fogadták: élet-halálra szántan.

Maga a vezér osztogatta a parancsait: „Felgyujtani a négy sarkán a kastélyt. Nem kimélni senkit! Ma magyar vért akarok inni!”

Pár pillanat alatt lángban állott a kastély, pedig a benne levők a tisztességes kapszli pusztát sem használták meg, végre a kétségbeesés közöbe adta a fegyvert. Az elaggottból hős lett és védte mindenki saját és szerettei életét. Elsült a becsületos kapszlis. Egy pár oláh tarkón keresztül furódott a golyó és ez a csekély ellentállás is elég volt, hogy meghatárljanak vezérestül a támadók. Az alkalmat a támadók felhasználva, a hegyoldalon keresztül menekültek Alvincz irányába. Három ifju, névleg: Lázár Miklós, Várady Károly és Orbonás Zsiga a megáradt Maros felé menekült azzal a számítással, hogy azt átúszva, Déváról segítséget hoznak. Ekkorra már a kompot is kezükbe kerítették a támadók és egynehány száz atyafi a tulsó parton volt.

A három menekült észrevették. Mikorra a tulsó partra értek, csákiakkal, botokkal verték őket vissza. A víz sodra vitte őket lefelé. Már tizedikszor uszszák át a Marost és mindannyiszor bezuzott fejjel kellett vissza uszniok. Orbonás Zsiga a folyó közepén me-
rült el és nyelte el a hullám, Várady Károlyt Janku saját kezével vágta le, amikor már tizenegyedikszor uszta át a folyót, Lázár Miklósnak pedig a víz alatt uszva, majd a bátán lefelé haladva a vizen, sikerült Piskiig menekülni, hol a Stygy folyón át Dévára jutott.

Mikor másnap nemzetörökkel tért vissza, már akkorra szeretteinek, akiket eközben elfogtak, holttestét és 14 felperzselt és kirabolott kastélyt talált. A gyilkos hordának nyoma se volt. Akkor Szászváros érezte a modern hadviselő ellenfél gavallérságát.

A tizennégy uri kastély sem épült fel többé. Romjaik bosszuért az ég felé kiáltanak még most is. A feldult ósók sirboltjaiban gyermekkorunkban még láttuk, hogy a halottakat sem hagyták békében pihenni. Azoknak is telfeszegették koporsóikat és szétszórták szentelt hamvaikat.

Fluck Márta — gyermekgyilkos.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 11.

Gottescha Gyulának, a tápió-gyöngyei szenzációs eset áldozatának ügyében feltűnést keltő szenzációt közöl a *Magyar Nemzet* ma este megjelent száma. Nincs módunk ellenőrizni a tudósítás megbízhatóságát, s így a felelősséget teljesen a most nevezett lapra és tudósítójára háritván, adjuk a közleményt, a mely fordulatot jelent az egész ügyben.

A nyomozást teljesítő ügyészség — írja a *M. N.* — *Fluck Mártának* egy saját kezével írott levele birtokába jutott, a mely egyszerre ledönti az eddigi vizsgálat eredményének bizonyosságát, a valószínűvé teszi, hogy *Gottescha Gyula gyilkosság áldozata.*

A levél Gottescha Gyulának szólott Kaszára. *Ez a levél egy másik régebbi bűn nyomaint tünteti fel, a mely Fluck Márta nevét Gottescha Gyulával szorosán összefűzné. Kiderül ugyanis belőle, hogy Fluck Mártának a múlt évben, február hónapban gyermeke született.* Erről nem tudott a faluban senki, csak a leány szülei és Gottescha Gyula.

Az ujszülött gyermeknek nyoma veszett. Hogy a leány szégyenét elrejték, eltüntették. *Gottescha Gyula ásta el titokban.*

Fluck Márta levelében arra kérte Gotteschát, hogy legalább az eltemetést írja meg neki, a hol a kis gyermek testét eltemették, mert imádkozni akar a sírjánál.

Mikor az ügyészségnél erre a levélre vonatkozólag Fluck Mártát kihallgatták, ő azt adta elő, hogy a gyermek koraszülött volt és nem élt már születése pillanatában. Gottescha csak a holttestet vette magához és temette el. Legfőjebb is csak azt a hibát követte el, hogy előleges hullaszemle és hatósági bejelentés nélkül földelte el a kicsikét, de nem bűnös a gyermekgyilkosságban, sem pedig magzat elhajtásban.

A vizsgálat most arra irányul, hogy megállapítsa: élve, vagy halva született-e a gyermek. Mert ha élve született, s úgy teték el a láb alól, akkor nem tartja lehetetlennek a nyomozó hatóság azt az esetet, hogy *Gottescha Gyula összeszólalkozás közben a titok leleplezésével fenyegette Fluck Mártát, s az a szégyentől és büntetéstől való félelmében, hogy titkának részeseit elnémitse, ölte meg a fiatal embert.*

Igy írja meg a *M. N.* a szenzációs fordulatot, a mely az ügyben beállott. Megdöbentő kép, a melyet ez a tudósítás fest; rémdrámába való, a melynek valóságát irtózáttal tagadnók, ha a tudósító nem a vizsgálat adataira hivatkoznék, a melyek szerinte ezeket a szenzációs eseményeket teszik valószínűvé.

A köd.

— Éjjeli kaland. —

Arad, január 11.

Tegnap este nagy köd volt. Valóságos angol köd, melyet Délafrika bur-verőfénye sem tudott szétverni. Ezt ugyan nem tartom szellemes mondásnak, de mivel aktuális, ezennel bocsánatot kérek. Tegnap tehát nagy köd volt és meglehet, hogy mire e sorok megjelennek, már köd helyett napvilágot látnak, a mi különben nem tartozik a dologra. Nem tartozik pedig azért, mert ez a dolog az este történt.

Két alak haladt a nedves, sáros aszfalton. Egyik északról, a másik délről jött s így okvetlenül találkoznok kellett. A köd sűrű volt, az aszfalt nedves, akár a tenger és ilyen körülmények között összeütköztek s épen ezért két tengeri gőzösnek is lehetne őket tartani.

De ez a tulzás ellen elkövetett merénylet volna. Különbön is a két alak a katasztrófa pillanatában nem adott vészjelt. Hanem a meglepetés hangján kiáltottak fel:

— Péter!

— Pál!

Régi tanulóársak voltak, de husz év óta nem látták egymást s így az oknyomozó kritika nyugodtan tehet kifogást a gyors felismerés lehetősége ellen. Az én historiám fonala azonban nem törődik a kritikával, hanem a helyett vezeti a nyájas olvasót abba a sörcsarnokba, a hol Péter és Pál helyet foglaltak és csendesen diskurálnak.

— Hogy vagy, öreg? — kérdi Péter.

— Pompásan, feleli Pál, (pedig minden tagját szaggatja a köszvény és idült gyomor-katarussal átkozza a világot. Ne tudja meg a valót, mert örvendene rajta).

— És te? — viszonzza a kérdést Pál.

— Meghiszem azt! Az idén minden beültött, még az osztálysorsjáték is. (Pedig ugyancsak liczitalják. De Pál kiugranék a bőréből, ha ezt tudná.)

Ezután kocczintanak és isznak, miközben így szólt előbb Péter:

— Megnősültél?

— Meg és a feleségem angyal.

— Számból vetted a szót — az enyém is angyal.

— Jámbor, szelid — mondá Péter.

— Istenfélő, ártatlan, — dicsérte Pál is a magáét.

Aztán tovább ittak és tovább beszéltek.

— A feleségem is itt van!

— Az enyém is.

— A „Pál és Kereszt“-ben vagyunk szállva.

— Mi is!

— Az első emeleten lakunk.

— Mi is.

A köd már mind sűrűbben ereszkedett alá. Az utazóit behátráltatta a körömbé, a teremből a folyó-
jekbe és ránehezedett az agyra.

Ez a ködös állapot idézte elő, hogy haza menve a vendéglőben alaposan eltévesztették a saját szobájuk ajtaját. Péter a Pál feleségéhez, Pál a Péteréhez nyitott be. Akármelyek, ha nem így történt.

Odabent az ugynevezett angyalok nem villanyvilágítás mellett várakoztak hanem csak egy sötétben, házias pongyolában...

Azonban itt ne tessék előre ravaszul mosolyogni, esetleg elpirulni. Nem az történt a mi gondolni tetszik, hanem egészen más.

A mint Péterné észrevette, hogy egy alak gurult be részegen az ajtón, olyan hatalmas pofont nyomott a képére, hogy az menten visszagurult. Ugyanigy történt Pálné szobájában is... Az ajtók pedig mindenütt becsapódtak.

Nagy, sűrű köd borult a folyosóra. A két asszony abban a hitben aludt reggelig, hogy becses férjeiket pofozták meg. Ellenben, a két férj külön-külön rájött, a mint a láthatár kiderült, hogy nem a saját szabájukban kaptak a pofont.

Másnap elutaztak ugyan, de előbb kezet fogtak és gunyosan mosolyogtak egymásra s így szólt magában mindenik:

— Hm, még is csak angyal az én feleségem!

Eddig tart. Alakjaimat melegen ajánlom a házai vigjátékirók becses figyelmébe, de csak a forrás megnevezésével.

HIREK.

— A kultuszminiszter segítője. Többször megemlékeztünk már arról a segélyről, melyet a muzeumok és könyvtárak főfelügyelősege igért az aradi Kőlcsey-egyesületnek. Ma délután az egyesület választmányának ülése volt, hol örvendetesen vették tudomásul az elnök hol örvendetesen vették tudomásul az elnök előterjesztése során, hogy az említett főfel-

ügyelőség propozíciójára, a kultuszminiszter a várt segítyt az idén megadja. Az *Atzél-könyvtár* költségeihez évi 500 frttal, a *pécskai ásatások* céljaihoz pedig 300 frttal járul. Különbösen *Hieronymi Károly* Aradváros országgyűlési képviselője, *Varjassy Árpád* elnökkel levélben tudatta, hogy a 800 frtot a kultuszminiszter budgetjébe felvette s ezt a pénzügyminiszter is jóváhagyta. A választmány elhatározta, hogy *Hieronymi Károlynak* buzgó közbenjárásáért a nem sokára tartandó közgyűlésen szavaznak illetőleg köszönetet. A mai választmányi ülésen került előterjesztésre, hogy az Aradon alakítandó *színművészeti múzeum* a *Kölcsey-egyesület* felügyelete alá iog kerülni. Bezárta az *Örvendetes jelentések* sorát az, melynek folyamán tudomásul vették, hogy a *Lyceumban* elhelyezett *Orczy-Vásárhelyi könyvtárt* letétként kezelheti az egyesület. Az 50,000 kötetből álló *könyvtárak* egyesítéséből a *Kölcsey-egyesület* tudományos könyvtár birtokába jut, melyben sok értékes munka, különösen az *ötvenes éveket* megelőző időből, van képviselve.

Az osztrák kormányválság. *Körber* dr., a leendő új osztrák miniszterelnök nagy buzgalommal folytatja tárgyalásait a pártok vezetőivel de egyelőre igen kevés sikert tud elérni. Főleg arra törekszik *Körber*, hogy kormánya megalakítása előtt békét szerezzen a németek és csehek között. Megnehezíti ezt a kiegyezési tárgyalások parlamentáris elfogadása, illetve a kibocsátott császári rendeleteknek jóváhagyása. *Hűd* a pártok nagyon *hátrékkolnak*. Pedig főleg az *ábrutalási eljárás* ratifikálása sürgős. *Szell Kálmán* nagy nyomattékkal hangoztatta ezt több osztrák képviselő előtt és utalt arra, hogy a *krájkára* vonatkozó királyi döntés is csak július 1-ig érvényes. *Néház dolga* van *Körbernek* a *szentélyi kérdéssel* is. A csehek és németek *együtt* vetélkednek a kormányra jutásért, de *azért* megfontolandó feltételeket szabnak a leendő miniszterelnök elé.

Milán király a szerb kereskedelmi muzeumban. Budapesti tudósítónk távirja: *Milán*, a volt szerb király, ki már harmadnap óta fővárosunkban *mozik*, ma délelőtt *Barlovácz György* főkonzul kíséretében látogatást tett a budapesti szerb királyi kereskedelmi muzeum *állami ügynökség* *Kosztán Lajos* *helyettesében*. *Milán királyt* a tisztviselői kar élén az intézet igazgatója: *Weisz Soma* szerb királyi főkonzul fogadta s rövid üdvözlő beszéd után jelentést tett a királynak az intézmény működéséről, ami főleg arra irányul, hogy Magyarország és Szerbia közt a kereskedelmi forgalmat minél inkább emelje s a két országnak üzleti viszonyát minél bensőbbé és szilárdabbá tegye. *Milán király* élénk érdeklődéssel hallgatta a jelentést és megelégedését fejezte ki, hogy a szerb kormány által létesített intézmény *most eddig* bevált s oly kitűnő eredményt nyújthat fel. Kinyilatkoztatta, hogy ugy a muzeum, mint az ügynökség működését a kormányval együtt éber figyelemmel kíséri. Majd megtekintette a muzeum minta-tárát, mely ma *szilárd* foglalja Szerbia speciális iparcikkait. *Milán király* az intézet emlékkönyvébe férfias vonással és görög dátummal írta be a nevét:

Milán
30. XII. 1899.

Végül *Weisz* alkonzulnak meleg köszönetet mondott és a jelen voltak lelkes zsviózása közben távozott. *Milán király* ma sokféle bejárta a fővárosban. — Ma este pedig *Konstantinóvits* ezredes, hadsegéd társaságában a keleti *elresz*-*ronaton* visszautazott *Belgrádba*.

Tisztviselők-e az államvasutak? Ez a kérdés nem mai keletű s bizony még ma sem vagyunk vele tisztában, pedig már két legfőbb fórum foglalkozott vele. Választási ügyekből kifolyólag a kuria, mint legfelsőbb fórum, kimondotta, hogy az államvasutak alkalmazottai állami tisztviselőknak tekintendők; a közigazgatási bíróság, amidőn arról volt szó, hogy tartoznak-e az államvasutak alkalmazottai községi- és utadót fizetni, kimondotta, hogy az államvasuti alkalmazottak nem állami tisztviselők s így tartoznak községi adót fizetni. Van még egy harmadik fórum is, mely e kérdésben állást foglalt s ez a miniszter-tanács, mely az államvasutak alkalmazottainak javára döntött. Miután azonban a közigazgatási bíróság döntése egyedül illetékes adóügyekre nézve, most már föltétlenül bizonyos, hogy a *vasutak tartoznak községi adót fizetni*. A magyar államvasutak alkalmazottai, a diósgyőri vasgyár és a magyar államvasutak gépgyárának alkalmazottai kétszer is provokálták a közigazgatási bíróság döntését, de a bíróság megmaradt korábbi álláspontja mellett. Legutolsó ítélete, mely most érkezett le a fővároshoz, nem respektálja sem a miniszter-tanácsi határozatot, sem a kuria különvéleményét s az államvasutak alkalmazottait, mint akiket a törvény értelmében állami tisztviselőknak tekinteni nem lehet, kötelezi a községi- és utadó lefizetésére. A főváros öt évre visszamenőleg 59.091 frt 20 krt követel községi- és utadó címén a vasutasoktól. Ezek szerint tehát az *aradi államvasutak* adójának sorsa is el van döntve. Remélhető azonban, hogy a vasutasokon *visszamenőleg* nem hajtják be a községi adót.

A szentesi választás. Szentesen nagy erővel folyik a szervezkedés a néhány nap múlva megejtendő választásra. Ma, mint nekünk táviratilag jelentik, a *Dienes-pártiak* nagy népgyűlést rendeztek, mely *Dienes Márton* melletti tüntetéssel végződött. *Hentaller Lajos* és *Pichler Győző* képviselők állandóan ott vannak, hogy *Dienst* győzelemre segítsék. Ma az *Ugron-párt* jelöltje, *Pázmándy Dénes* is Szentesre érkezett.

A főispán gyásza. Megemlékeztünk már arról a gyászestéről, mely *Fábián László* főispánt *nagybátyjának*, *Telbisz József* lovrini ügyvédnek elhunytával érte. A család által kibocsátott gyászjelentés így hangzik:

Alólirottak szomorodott szívvel jelentik felejthetetlen jó nagybátyjuknak *Telbisz József* köz- és váltó-ügyvédnek f. hó 8-án, délelőtt 10 órakor, 83 éves korában rövid szenvedés után történt elhunytát. A boldogult hiült tetemei f. hó 10-én, délelőtt 10 órakor fognak *Lovrinban* a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise f. hó 11-én délelőtt a 9 órakor fog *Lovrinban* az egek *Urának* bemutatattatni. Örök béke lengjen porai fölött! *Fábián László*, *Telbisz Imre* és neje szül. *Capdebo Ida*, *Fábián Lajos* unoka-öccse. *Fábián szül. Telbisz Lujza* unokahuga. *Senk Ferencz* és neje szül. *Stefanovits Márta*, *Telbisz Imre György* dédunokaöccse. *Fábián Ilona*, *Fábián Magdolna* úkunokahugai. *Fábián szül. Rieger Leona*, gróf *Porcia szül. Fábián Ella* és férje gróf *Porcia Lajos*, *Fábián Anna* dédunokahugai.

A stréber főkonzul. A genfi török főkonzul nem közönséges módon akar magának érdemeket szerezni. Állandóan mindenféle *szultánellenes összeesküvésekről* küldözget jelentéseket *Konstantinápolyba*, hogy ezzel magát kitüntesse. A svájci kormány, mint nekünk táviratozzák, kimutatta, hogy ilyen összeesküvők nincsenek s most, ennek következtében, a főkonzult vissza fogják hívni.

Adomány a Kölcsey-egyesületnek. Özv. *Bodroghy Istvánné*, néhai férje, a volt törvény-

széki elnök emlékére 400 kötetből álló *könyvtárt* adományozott az aradi Kölcsey-egyesületnek. Az adomány az egyesület mai választmányi ülésén került örvendetes tudomás vételre. Özv. *Bodroghy Istvánné*nek hálás elismerést szavazott a választmány s köszönetét fejezte ki *Schusztér Illés* dr. orvosnak is, ki az urnőnek az egyesületet figyelmébe ajánlotta. A *könyvtárt*, hogy az adományozó intenciójának megfelelően, külön felírással szekrényben fogják elhelyezni.

Uj esperes. *Desseuffy Sándor* megyei püspök *Abfall Károly* csákovai plébános középtemesi esperesi kerületbe esperessé nevezte ki.

A vadászat halottja. *Draskovics Károly* földbirtokos, kit tavaly egy vadászon az a szerencsétlenség ért, hogy fegyvere elsült s a golyó koponyájába hatolt, mint táviratilag jelentik, ma *Komáromban meghalt*. A szerencsétlen ember egy egész esztendeig szenvedett, míg a halál megváltotta.

Hó és fagy. A hideg téli idő, ugy látszik, a korcsolyázók nagy öröme végre állandó marad. A havazás az éjjel elállott, a hőmérséklet azonban változatlanul a fagypontra maradt. A havazás ma már az Északi Kárpátokban sőt Erdélyben is beállott, a hideg azonban nem lett csipősebb. Az egész országban átlag — 3°C a hőmérséklet, a mely azonban helyi-ül-közül változik. A fővárosban szintén — 3°C körül van a hőmérséklet, a mely délfelé, mint rendesen, kissé megenyhült. Az égboltozatot nehéz hófelhők borítják.

Az egyetemi templom restaurálása. Több napilap azt írja, hogy az egyetemi templom nem gondolja senki, *amért* a belvárosi eljárázó már megtervezték a templom restaurálására vonatkozó lépéseket. Ezzel szemben a *Hircsarnok* a legilletékesebb helyről vett értesülés alapján jelenti, hogy az egyetemi templom gondnoka *Kriszán Mihály* pápai kamarás, *az egyetemi igazgató* már négy év előtt tett előterjesztést az egyetemi tanácshoz a templom renoválása végett. Az egyetemi tanács felterjesztést is tett *Wlassics Gyula* dr. közoktatásiügyi miniszterhez, a ki a felterjesztést kedvezően el is intézte s a restaurálás csak rövid idő kérdése.

A sipladás tanár meghalt. Mi is megírtuk, *Fiedler Tamásnak*, a szerencsétlen szépírástanárnak az esetét. Szomorú az ő története nagyon. Valaha jó módban élt, a szépírást tanította a kolozsvári református-gimnáziumban. Később a nagyváradi felső női kereskedelmi tanfolyamhoz került és a mellett a városnál is vállalt egy kis hivatalt. De itt addig-addig rajzolgatta a betűket, míg elvesztette a szemvilágát. Mindkét szemére megvakult. A szerencsétlenség végleg tönkretette a hajdani szépírástanárt. Hivatalából elbocsátották, kenyér nélkül maradt. A sors mostohasága végre is odáig juttatta, hogy engedélyt kért a várostól, hogy — *verklivel* kereshesse meg a *kenyért*. Nemrégiben történt ez a dolog. Nincs még két hónapja sem. S most gyászjelentés érkezett Nagy-Szalontáról. Az van benne megírva, hogy *Fiedler Tamás* negyvennyolczas honvédörme-ter, volt gimnáziumi szépírástanár hosszas szenvedés után e hónap 9-én, hetven éves korában meghalt. Ma temették el az evangélikus református egyház szertartásai szerint. Az isten megsokalta szenvedéseit.

Asszonyok és leányok egymás ellen. Kezdetben vala a nőemancipáció, vagyis a nőknek harcra kelése a férfiak ellen a kenyérért a nőnek a férfival való egyenlő jogainál fogva. A mi ezután jött, az az emancipáció problémájánál is érdekesebb. *Bostonból* jelentik, hogy ott a leányok harcra keltek a férjes asszonyokkal, hogy azok ne foglalkozzanak kenyérkereső munkával, s ne csináljanak konkurencziát nekik, a kik egészen a maguk erejére vannak

hagyva. Ezzel a nő jogának kérdése oly utra fordult, a melylyel alig foglalkoztak még az elmélkedők. De Amerika messze előljár a szentimentalizmus elméletei előtt, s a maga gyakorlati igazságaival mutatja meg, hogy nem jogokról van a nőkérdésben szó, hanem a minden-napi kenyérért való harczról, a mely a férfi ellen megy addig, a míg ez elég sikert ígér, de minden vetélytárs ellen fordul, legyen az nő, avagy férfi, abban a pillanatban, mikor a kenyér fogyatékán van már, mint az amerikai óriás városokban. A bostoni lányok egyesületét is alakították, a neve: „Házasságon kívül álló nők jogait védő egyesület“, az elnöke egy ritka erélyességű leány: *Peters Minna*. Az egyesület céljául azt vallja, hogy megakadályozza férjes nők alkalmaztatását mindaddig, a míg munka nélküli hajadon leányok vannak. Főképen vendéglői és gyári leányok állanak a harczban, s eddig már sok munkaadót nyertek meg törekvésüknek.

— **A Dunáról.** A Duna felső folyásában Komáromig apadóban van és jégmentes. Komáromtól Bajáig zajlik, míg Baja és Mohács között áll a jég, egészen Gombosig áradva. Gombostól Orsováig a víz magassága változik. A földművelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna vizálása ma reggel a következő volt: Passaunál 222 cm. (apad 21 cm.) Bécsnél — 51 cm. (apad 25 cm.) Pozsonynál 211 cm. (apad 24 cm.) Komáromnál 306 cm. (apad 2 cm.) Budapesten 292 cm. (árad 16 cm.) Dunaföldváránál 380 cm. (árad 32 cm.) Paksnál 580 cm. (árad 84 cm.) Bajánál 862 cm. (árad 28 cm.) Mohácsnál 890 cm. (árad 30 cm.) Gombosnál 303 cm. (árad 5 cm.) Ujvidéknél 264 cm. (apad 10 cm.) Zimony-nál 854 cm. (árad 4 cm.) a jég áll, Baziánál 818 cm. (változatlan) Drenkovánál 277 cm. (apad 1 cm.) Orsovánál 345 cm. (apad 5 cm.)

— **Öngyilkos kapitány.** *Höchsmann* Hippolyt százados, mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma öngyilkosságát követett el. A társasági vizsgán kelő eredménnyel nem tudott megfelelni a felett való elkeseredésében föbe lőtte magát.

— **Az osztálysorsjáték mai huzásán,** mint nekünk táviratozzák, a 88.988 számú sorsjegy 80.000 koronát nyert.

— **Gyilkos fogházfelügyelő** Gráczból telegrafálják, hogy *Fleck* Ignác fogházfelügyelő, akit pár nappal ezelőtt felfüggesztettek állásától, és most fegyelmi vizsgálat előtt állott, ma agyonlőtte magát. Előbb azonban másfél éves leánykáján próbálta ki a forgópisztolyt, akit egy lövéssel megölt.

— **Drágább lessz az esernyő.** Drágább az élelem, drágább a ruha, drágább a cipő, mindennek felszökött az ára ebben a rossz világban, mikor a legislegdrágább mindennek között a pénz. Az általános drágulást nem akarják felhasználatlanul hagyni az esernyőgyárosok sem. Összeültek, tanácskoztak, megállapodtak és határozatokat hoztak: **felemelték az esernyő árát 20—25 százalékkal.** A melyik esernyőnek tehát addig 10 korona volt az ára, ezentúl nem adják olcsóbban 12—13 koronánál.

— **Rendőrség Eleken.** Elek község előljárója felterjesztést intézett a megyéhez, hogy rendőrséget akar felállítani. A rendőrség, melynek költségeit a község viselné, tíz tagból állana.

— **Krause tanár megugrott.** *Krause* Albert-ről, aki Aradon is megfordult s előadást tartott a suggestióból, az utóbbi időben sokat hallani, még pedig olyan dolgokat, melyek ellentétben állanak aradi szereplésével. Itt ugyanis a rendőrség betiltotta működését, mely mint kisült, nem suggestió volt, hanem hipnotizálás; másfelé ellenben nagy sikerrel produkálta magát a publikum előtt. De most újra kisült, hogy mégis csak svindlizik *Krause* ur. Nagyváradon tartott néhány nap óta előadást és naponként nagy közönség nézte. Ma, mint táviratilag jelentik, az orvos-egyesületben kellett

volna neki előadást tartani, hová az orvosok hívták meg azzal, hogy majd ellenőrzik. Az este elérkezett, az orvosok összeültek, *Krause* azonban *nem jelent meg*, hanem megszökött. Ezzel azután kész bizonyosságot szolgáltatott az ő tudományának valódiságáról.

— **Influenza Angliában.** Londonban erősen dühöng az influenza. Az osborni kastélyban is, ahol a királyné ez idő szerint tartózkodik, többen megbetegedtek már, a beteg udvari személyzetet ellátóították a kastélyból.

— **A világtalan nagymama és az unokája.** Az emberi szívet mélyen megható családi tragédia játszódott le a napokban Szegeden. A végső jelenet ma délután esett meg: a temetőben földbetettek két cziprítlan, fekete koporsót. Az egyikben *Debreczeni* Ferenczné, született *Hanzéli* Borbála volt, a másikban az unokája, *Révész* Adám. Az öregasszony egy híján száz éves volt, az unoka csak huszonnolcz tavaszt élt. De akárcsak egyet se élt volna. Adám vakon született meg és soha, déli szép férfi koráig egy pillanatra sem látta a világ színes ragyogását. Nagyanyja a gyermek világtalanságán annyira buslakodott, emésztődött, hogy végre a sok sirástól maga is megvakult. Akkor Adám még csak Adi volt, fürge kis leányke, vidáman csicsorgó és fájdalmas érzések nélkül boldog. Később azonban megkomolyodott a szép gyermek, szöske fúrte megcsóbertek és a homloka vigasztalhatatlanul sötéretült. A vakságát siratta, mikor már nagy volt és a siránkozásában forró szeretettel ölelte át a nagymamát, aki míg ő Adiból Adám lett, Borbálából lassankint Babivá gyermekesedett. Babi sokáig látta a világot, oh, szép életet élt végig, férje is volt és több szép gyermeke, csak ez az unokája volt ily világtalan s azért is szerette oly nagyon. Annyira szerette, hogy mikor Adám a napokban beteg lett, ő is egyszerre összeroskadt. Adám meghalt és ő is halálának vált. Az emberek titkos csodálattal suttozták, hogy a vak nagyanya és unoka egyszerre látta meg a mennyország fényességét. A rokonok ma délután temették el a két halottat. Adámot délután 1 órakor, Babit délután háromkor kísérték ki a temetőbe. Babi temetésén az egész szegedi papság jelen volt, fényes ornátusban, a harangok zúgtak, és a fekete koporsó után egy magas, halovány kanonok lépdelt a temető felé. Az ösmerősök összesúgtak: A fia, az egri kanonok. Csakugyan az volt, az elhunyt öregasszony fia, *Debreczeni* Ferencz, egri kanonok, aki csak öcscsének és édesanyjának végtisztességére jött Szegedre Eger városából. A Mátyás királytéri gyászházban most már csupa látó emberek látta a két világtalan sírját majd belepi a csillogó fehér havazás...

— **A ki nem jön zavarba.** Miután ilyen czim alatt elmondottuk annak a gráci felebarátunknak a dolgát, a ki bélyeg híján a szükséges bronzfillérest ragasztotta levelezőlapjára, akadt egy olvasónk, a ki szintén nem jött zavarba, s mert filléres bélyege neki sem volt, vett egy régi krajczárosat, azt közepen kettéhasította s a felét ragasztotta a levelezőlapjára. Szövegnek pedig szépen olvashatóan ezt írta:

Reméllem nem fognak birságot fizetni azért, hogy a postát így rőttem le! Tulajdonképen ez a legegyszerűbb megoldása a bélyeghiánynak, ugye bár?

Konstatáljuk, hogy a posta nem rött ki büntetést ezért az ötletért, tehát ez is ér annyit, mint a gráci fillér ragasztóé.

— **Méregkeverés Lippán.** A mióta Zsebenlyen a mérég divattá vált, úgy látszik, nem akar Temesmegyéből a mérég kivészni. Mint nekünk Lippáról jelentik, gyanus asszonyi lelket tartóztattak le méregkeverés miatt. Csikkin Miklósnét terheli a borzasztó vád, hogy urát nemrég méréggel elföldelte. A törvényszék vizsgálóbírósa ma utazott Lippára, hogy az exhumálást és a vizsgálatot megejtse. A méregkeveréssel vádoit asszonyt immár letartóztatták. Az eset Lippán nem kis feltűnést keltett.

— **Öngyilkos csendőrőrsvezető.** Nagyváradról táviratozzák, hogy *Sárány* János papmezői csendőrőrsvezető szelídül

ma a fejét. Az öngyilkos csendőr kitünő ember volt szolgálatában, sok bonyolult esetet derített fel. Tették oka valószínűleg valami hivatalában elkövetett vétség.

— **Az állami csók.** Mr. Randolph G. New-York City polgármesterének, Van Wyknak helyettese, legutóbb megesketett egy fiatal házaspárt. A végén aztán csókot nyomott a menyasszony rózsás arczára és a következőket mondta:

— Ezennel házasságtok megkapta a hivatalos pecsétet.

A násznép lelkesedett a különös csókért, a menyasszony és a polgármester helyettese pirult, a vőlegény büszkén gyönyörködött a menyasszonyában. Egy newyorki napilap pedig meginterjúvoltatta a polgármestereket az állami csók dolgában. Filadelfia polgármestere így nyilatkozott:

— Nagy öröm nekem, ha két egymást szerető embert boldoggá tehetek az összeesketésükkel, de a csókprivilegiumról semmit sem tartok. Elég csókot kaphatok, ha nem csókolom más emberek feleségét.

Igy nyilatkozott a filadelfiai polgármester elárulván ezzel, milyen boldog házas.

A hartfordi polgármester, Preston vélekedése:

— Nemcsak joga, de kötelessége az asszonnyal megbízott hivatalnoknak, hogy a menyasszonyt megcsókolja. Elődeim mind megcsókoltek ennek a kötelességnek.

Taylor (Richmond):

— Sajnálom, hogy még sohasem eskettem, de mihelyt alkalmam lesz erre, ragaszkodni fogok ehhez a privilegiumhoz — föltéve, ha a menyasszony csinos és fiatal — és én fogok előbb a feleségemmel a dolgról megácskozni.

Cincinnati polgármestere:

— Nem tartom összeegyeztethetőnek komoly állásommal ezt a csókprivilegiumot.

A pittsburgi polgármester:

— A newyorki menyasszonyoknak határozottan csinosabbnak kell lenniük a férfiakénél. Még sohasem támadt az a vágyam, hogy egy asszonyjelöltet megcsókoljak.

Néhány dél-amerikai polgármester egybehangzóan kijelentette, hogy egy csinos férfi menyasszonynak a megcsókolásáról nem beszél vissza, de a feketét!

A buffalói polgármester:

— Az én hivatalszobámban főkötő alá került hölgyeknek negyven százaléka megkapta a hivatalos csókpecsétet.

Néhány papucshős még gyáván úgy nyilatkozik, hogy a vőlegényre való tekintettel le kell mondani a menyasszonycsókolásról, de úgy állalmondani a többség azt tartja, hogy igenis meg kell csókolni őket.

— **A szerelem drámából.** A szerelemnek szép, fiatal áldozata fekszik a debreczeni *Arhas* bonczasztalán. Az élet viruló tavaszának ékes, bíbimbója, alig tizennyolcz éves leány, annál sajnálatraméltóbb, mert márfiatlan tisztaságú életéhez a véteknél még csak árnyéka sem fért. Nem veszekedett, csak tévedett. Szerelemnek lett a rabja és leány-szívének minden rejtekét az a vagy töltötte be, hogy a legény is viszonzozza érzelmeit. Elnappal azt hánytorgatta kis fejében, hogy miképp varázsolhatná el a szeretett legényt. A sok éregetés után valamelyik napon megbetegedett és két nap előtt örökre kihült a szerelmes szíve. Most a csapó-utczai ujsoron szelvében beszélük: *Holttest* mi történt a kis Esztikével? Bajitalt ivott, hogy magához büvölje a legényt. A bajitalban benne volt és az ölte meg. Es szállt szállt a hű szélről szájra, míg eljutott a hivatalos falak fölé. Es eljöttek a hivatal emberei és a ravatalból norrágyra került a szép leány holtteste, ottan holt a kórház bonczoló asztalára. A bonczoló orvosi majd görcsövekkel keresik a szétmetélt testben a mérget.

— **Diszes nászajándékok** vásárolhatók a nagyváradon *Porter* Vilmos koronás ruházában. Aradon a Központi szálloda épületében. A választás minden tekintetben oly bő és sokoldalú, hogy mindenki valamely árfokozatban megtalálja a kedveire való legelőbb tárgyat. Vidéki rendelések: Carnaval-üzlet

Ajándék a gyűjtőknek.

Aki az Aradi Közlönynek öt új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg a magyar könyvpiacz legszebb diszmunkáját.

Mikszáth Kálmánnak

A JÓ PALÓCZOK

czimű 50 koronás művét.

Aki az Aradi Közlönynek három új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg

Bartók Lajosnak

TÉLI REGÉK

czimű 52 koronás gyönyörű aczélmetszetekkel illusztrált diszmunkáját.

Az Aradi Közlönyből két hétig ingyen küld a kiadóivatal.

KÜLÖNFELÉK.

Apró párbeszéd. A barátnő (részvét): Ah, istenem! Hiszen ez borzasztó! Ha ki is állt, hogy tévedés, de hogy téged bezárjanak tolvajlás miatt!

N. kisasszony (sirva): Igen! és azok az utálos ujságok még ki is irták, hogy elmúltam már harmincz éves!

A férj (búsosággal): Ne feledd kedvesem, hogy föld legfőbb részéből csak a férfi volt.

A feleség (hevesen): Ah, hagyj békében avval a türelmes Jóbbal. Gondold meg, milyen türelmes kellett lenni feleségének lenni, hogy olyan em...

A gyermek: Mami, kitalálják majd a végül szünetet is?

A: De kik olvassák az én üres verseit?

A kolléga (búsán): Az én verseimet a Kárpóktól az Adriáig a legelőkelőbb szerkesztők olvassák!

Bölcsesség és szerénység. Bizonyos, hogy a boerok, ha azelőtt is bölcsék és szerények voltak, most, amikor olyan szép sorjában aratják az angolok fölött a győzelmeket és azért még sem bízzák el magukat, — annál nagyobb a dicséretük. Hogy szerények a boerok, azt bizonyítja az ő jelszavuk, hogy: mindent csak a „isten bölcsességének és igazságosságának” tulajdonítanak, s hogy okosak s, arról is többször tettek már tanúságot. Bizonyítja ezt egyébként egy johannesburgi levél is, amely még kikérőül van keltezve és arról szó, milyen költőkintéssel tették meg a boerok az előközületeiket. A kormány több fontos és érdekes proklamációt bocsátott ki. Az egyik a husárral foglalkozik és elrendeli, hogy a mérsároknak nem szabad a hus árát fölmelniük; de ha igazán nagyon kevés lesz a vígómárhoz, akkor szabad valamivel drágábban adni a húst. Egy másik proklamáció kihirdeti, hogy a háború ideje alatt megszűnik a földadó, a jelzálog után nem kell kamatot fizetni és a most elmaradt kamatot a háború után sem kell követelni. A békekötés után a befizetésről és az angolok kéréséről akik az eladást nyitva tartják, csak a bér felét fizetik. A kormány sok más fontos intézkedést is tett, melyet ingyen fizet a szegények között, úgy, hogy a szegények, nyomorúak, a háború után nem is emelkedtek, mert amikor fogynak az élelmiszerek, a boerok az ellátástól szegények. A háború első hetében sok élelmiszer és más dolog volt az angoloktól, hogy szor nyold...

mét kétszáz marhát juttatott nekik harci szerencsájuk.

A német művészet a párisi villágkiállítás. A német kormánybiztosság átadta az 1900. évi párisi világkiállítás igazgatóságának a kiállításon résztvevő német művészek, festők, szobrászok, vésők neveinek végleges jegyzékét. E szerint Németország négy legfontosabb művészi központjából, Berlinből, Düsseldorfból, Drezdából és Münchenből összesen 181 festő 205 képet, 53 szobrász 70 művet fog kiállítani; az építészeti osztályba pedig 47 műépítész jelentkezett.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Borosjenő. Sem a Vörös-Kereszt, sem osztrák államsorjegyét nem huzzták ki. Szentmártoni. Nem nyert egyik sorsjegye sem.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Az osztrák-magyar bank üzetéve.

Arad, január 11.

Az osztrák-magyar bank 1899-iki üzetéve, mint a most közzétett kimutatásból láthatni, egyike a legjobbaknak évtizedekre visszamenőleg. A bank részvényesei ezen évről rendkívül magas osztalékot fognak kapni, amennyiben a bank főtanácsa minapi ülésében, 51 forintot állapított meg mint osztalékot. Minthogy a részvényesek alapszabályszerűleg ezen osztalékból már múlt év július havában 15 forintot felvehettek, esik még a február hó elején megtartandó közgyűlés után 36 frt vagyis 72 korona egy részvényre mint osztalék. Ez a dividenda a részvénytőke 8.5 százaléka kamatozásnak felel meg, míg ha a bank összes vagyonát vagyis kerek számban 128.000.000 forintot veszünk alapul, a kamatozási százalék csak 5.98 százalék.

Érdekesnek találjuk ebből az alkalomból néhány számcsoporttal illusztrálni, hogy mennyi kár, helyesebben elmulasztott nyereség érte Magyarországot az által, hogy a bank részvényesek a bank nyereségében még a régi szabadalomban megállapított arányban részesülnek.

Az 1899. évi tiszta nyereség	18320990.— K.
ebből leszámítandó a részvényeseknek már kifizetett	9000000.— K.
fennmarad	9320990.— K.
ebből a részvényesek vagyonához jön, mint a nyugdíjalap 4 százalékos járuléka	372832.— K.
az osztalék kiegészítése a részvénytőke 7%-ig	3600000.— K.
a fennmaradó	5348162.— K.
fele része a két államot	2674076.— K.
fele része a részvényeseket illeti	2674076.— K.

Tehát a részvényesek összesen ... 15646914.— K. míg a két állam... 2674076.— K. ban részesül.

Ezen 2674076 K.-ból esik Magyarországra 30 százalék ... 792222.80 K. Ausztriára 70 százalék ... 1881853.20 K.

Ha az új bankszabadalom az 1899-ik évben már érvénybe léphetett volna, Magyarország nemcsak az által részesült volna előnyben, hogy magasabb kvóta szerint osztozkodhatott volna a nyereségben, amennyiben az új bankakta szerint a banknak magyarországi üzleteiből eredő nyereségének, az Ausztriában elért nyereséghez való arányának megfelelőleg osztozik a két állam, ezen arány szám a múlt évre körülbelül Magyarország számára 40 százalék, Ausztria számára 60 százalék. Igaz ugyan, hogy a bank alaptőkéje január elejével 210.000.000 koronára emeltetett fel a tartalékalapból és hogy a tartalékalap ismét dotálható a részvénytőke 4 százalékán túl fennmaradó nyereségnek 10 százalékával, mégis az alábbi nyereség elosztás szerint, mint az az új bank-akta 102. §-ában elő van írva — a két állam jelentékenyen előnyösebben részesedhetett volna a nyereségben.

Az 1899-ik nyereség	18320990.— K.
a 210000000 Korona részvénytőke 4 százaléka a részvényeseknek	8400000.— K.
fennmarad	9920990.— K.
ebből 10 százalék a tartalékalapra	992099.— K.

2 százalék a nyugdíjalapra	198419.80 K.
a részvényesek vagyona	9590518.80 K.
a részvénytőke 6 százalékán vagyis 4.200000 koronán túl fennmaradó összeg fele a részvényeseké	2695209.40 K.
fele a két államé	2695209.40 K.
az ezután még fennmaradó összegből, vagyis 3339952.40 Koronából jut a két államra két harmadrész	2226635.— K.
a bankrészvényeseknek	1113317.40 K.
vagyis a két állam nyereség részesedése összesen kitett volna az új szabadalom szerint	4921894.40 K.
a részvényesek javára jutott volna	13399095.60 K.
az összes nyereség	18320990.— K.
Magyarország ezen	4921894.40 K.
ból a 40 százalék arány szerint ban részesülne, ami a fentemlitett	792222.80 K.
nyereségrészesedéssel szemben veszteséget tesz ki.	1176534.96 K.

Ennyi tehát Magyarország kára, mert a már teljesen kész bankprivilegium 1899. év elején politikai viszonyok miatt nem léphetett hatályba. H. P.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Beer Zsigmond Tisza-Szent-Miklós, Buzesko János Ocsöd, Wertheim és Blayer Budapest. Rosenzweig Berta Lemberg, Fehér István Ujvidék. Varga Ilona Nagy-Károly, Király András Szob, Pollák, Adolf Szigetvár, Podesva D. Zágráb, Hevessi A. Nagyvárad.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Január 11. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 82.—83.— filig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — filig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 85.—88.— filig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 84.— filig. Könyű páronként 250 kilogramm sulyban — filig. Magyar szedett: Könyű páronként 250 kilogrammon felüli sulyban — filig. Közep páronként 220—280 kilogrammon felüli sulyban — filig. Könyű páronként 220 kilogramm sulyban terjedő sulyban — filig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — filig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — filig. Könyű páronként 250 kilogramm sulyban terjedő sulyban — filig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — filig. Könyű páronként 240 kilogramm sulyban terjedő sulyban — filig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 83.—85.— filig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 82.—83.— filig. Könyű páronként 240 kilogramm sulyban terjedő sulyban 80.—82.— filig.

Megjegyzés: A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. — Szokászerűleg a hízott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám: Január hó 8-án volt készlet 23607 darab, január hó 9-én főlhajtatott — 64 darab, január hó 9-én elszállított — 557 darab, január hó 10-én maradt készletben 23134 darab. Utlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. január 11.

Magyar aranyjárdék 4%	97.75
Magyar koronajárdék 4%	94.80
Magyar arany 4 1/2%	100.—
Magyar ezüst 4 1/2%	99.50
Magyar keleti vasút	99.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	99.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	95.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	160.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	137.25
Osztrák papírbárdék	98.75
Osztrák járdék ezüst	98.60
Osztrák járdék arany	97.75
Koronajárdék	99.—
1890-iki államsorsjegyek	130.50
Osztrák-magyar bankrészvény	133.—
Magyar hitelbank részvény	743.—
Osztrák hitelintézet részvény	747.90
Osztrák-magyar államvasút	643.50
20 fr. os arany (napóleondor)	19.24
Német birodalmi marka	113.29
London	242.46
Páris	96.12

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 11.

Déltőzsde. A buzakinlát mérsékelt, vételkedv gyöngé. Nyugodt irnnyzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Időjárás hideg.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilsra	7.72—7.73
Buza szeptemberre	7.84—7.85
Rozs áprilsra	6.37—6.38
Zab áprilsra	5.01—5.02
Tengeri májusra	4.93—4.95
Repce szeptemberre	11.70—11.80

Zárul 4 órakor:

Buza áprilsra	7.67—7.68
Buza szeptemberre	7.81—7.82
Rozs áprilsra	6.36—6.37
Zab áprilsra	5.—5.01
Tengeri májusra	4.92—4.93
Repce szeptemberre	11.70—11.80

Zárul 4 órakor:

Oszták hitelrészvény	747.60
Magyar hitelrészvény	745.50
Leszámlolóbank részvény	505.—
Rima-Murányi vasmű részvény	673.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	644.40
Közuti vasut	655.50
Városi villamos vasut részvény	337.—

S z e s z ü z l e t

— Január 11. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 110 korona, kicsinyben 112 korona, finomított szesz nagyban 113 korona, kicsinyben 115 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót Száritott moslák 11 korona métermázsként.

REGENY-CSARNOK.

Dr. Moreau szigete.

— Regény. —

Írta: H. G. Wells.

Az Aradi Közlöny számára fordította:

[22] Mikos Lajos. [Utánnyomás tiszta.]

(Folytatás.)

Délután Moreau, Montgomery, én és M'ling neki indultunk a szigetnek a hegyi utban levő kunyhók felé. Mi hárman fel voltunk fegyverkezve. M'ling kis fejszét hozta, a melylyel fát szokott aprítani. Moreaunak rengeteg pászortülök lógott a vállán.

— Megfogja látni az állatemberek gyülekezetét, szolt Montgomery. Szép látvány.

Moreau egy szót sem szolt utközben. Sápadt arca nagyon komor volt.

Atmentünk azon a mély uton, a melyben a forró víz gőze hömpölygött, s a nádasban keszülül kanyarodó gyalogősvényen eljutottunk végre egy tágas térre, a melyet a csillogó tenger. A természet által alkotott szük amphitheatrum volt, a hol mind a négyen megálltunk. Itt Moreau belefújt a tülökbe s fölverte a tropikus délután álmag csendjét. Erős tüdeje lehetett. A sikoltó hang egyre erősödött s a vizhanggal együtt fülsiketítő lármában végződött.

— Ah! szolt Moreau leeresztve újra oldalára a görbült tülköt.

Rögtön rá ropogás hallatszott a sárga nádasban, s a mocsarat környező sűrűből hangok egyvelege tört elő. Majd a kenes mező szélének egyszerre három-négy pontján is felbukkantak a groteszk állatemberek, felénk tartva. Akaratlanul megborzadtam, a mint láttam, hogy egymás után elő bukkantak a fák közül vagy a nádasból s előbbre botorkálnak a meleg porrétegen.

Moreau és Montgomery azonban elég nyugodtan álltak egy helyben, s így szükség szerűleg én sem mozdultam mellőlük. Röször érkezett a szar; bár árnyékot vetett és patájával hányt a port, mégis látomásnak látszott. Utána lóból és rhinocerosból összeállított bamba szörny bujt ki a nádasból, közeledés közben füvet rágva. Majd felbukkant a sertésasszony és a két farkasné; a vörös szemű, beesett vörös képu róka-medve boszorkány s nyomukban mások — valamennyien kíváncsian sietve. A mint közeledtek, hajlongni kezdtek Moreau felé s a nélkül, hogy egymásra tekintettek volna, töredékeket énekeltek a litániába szedett törvény második részéből: — *Ové a kéz, mely sebet ejt, Ové a kéz, mely gyógyít, — és így tovább.*

Körülbelül harmincz yardnyira tőlünk megálltak, s térdre ereszkedve elkezdtek fejükre szórni a fehér port. Képzelték el, ha lehet, a jelenetet. Mi hárman, kék vászon ruhában, alaktalan fekete képü kisérőnkkel, sárga porral borított napsütött tágas tisztáson álltunk a ragyogó kékégboltozat alatt, s körülöttünk e közben kuporgó, gesztikuláló szörnyetegek, melyek közül a legtöbb legvadabb álmaink alakzataira emlékeztetett. Tul rajtok egyik irányban a nádas más irányban, sűrű palmaszoportozat választotta el a jelenetet a kunyhós hegyi uttól, észak felé pedig a Csendes Oczeán ködös hozizontja terjeszkedett.

— Hatvankettő, hatvanhárom, számolt, Moreau Még négy nincs itt.

— Nem látom a leopárdembert, szoltam és. Moreau rákezdte csakhamar ujra a túlkölést, s erre a hangra foggni, henteregni kezdtek a fenevadak a porban. Majd kisurranva a nádasból, földhöz lapulva előbukkant a leopárdember, s a Moreau háta mögött hengergő körbe iparkodott beleveszni, láttam, hogy homlokán ott volt a zuzódás. Legutoljára érkezett a kis majomember. A többiek, a kik belemelegedtek és kifáradtak már a hentergésbe, dühös pillantásokat vetettek rá.

— *Elég!* kiáltott Moreau erős, határozott hangon, mire a fenevadak hátulsó czombjukra emelkedtek s elcsendesedtek.

— Hol a törvénymondó? szolt Moreau, s a szörös szürke szörny porba dugta előtte a fejét.

— Mondd a szavakat, szolt Moreau, s nyomban rákezdett az egész térdelő gyülekezet furcsa litániájára, ide-oda himbálódzva, s egymásután hol jobb, hol bal kezükkel dobálva fölfelé a kenes porrétegből felmarkolt csomókat.

Mikor ehhez a sorhoz értek: — Ne merj hust vagy halat enni; ez a törvény, — Moreau magasba emelve sovány fehér kezét így kiáltott: Megálljatok! mire néma csönd következett.

Azt hiszem, tudták valamennyien, s előre borzadtak. Végig néztem a csodálatos csoporton, s látva fetregésüket s a ragyogó szemekben felcsillanó félelmet, csodálkoztam rajta, hogy valamikor embereknek tartottam őket.

— Ezt a törvényt megszegték, szolt Moreau.

— Senkitem menekül, szolt az arcnélküli ezüstös szörny szörnyeteg.

— Ki szegte meg? Kiáltott Moreau, s csattantva ostorával körül nézett a fenevadakon. Mintha a hiénasértés és a leopárdember komoran félretekintett volna. Moreau, a mint ez utóbbira esett tekintete, megállt. A leopárdember hajlongva feléje csuszolt, s arczán a végtelen gyötrelmes félelmes emlékezetét láttam.

— Ki szegte meg? kérdezte Moreau még egyszer menydörgő hangon.

— Gonosztevő az, a ki megszegi a törvényt, énekelte a törvénymondó.

Moreau ránézett merően a leopárdemberre, mintha belátott volna lelke legmélyére.

— A ki törvényt szegő . . . szolt Moreau levéve szemét áldozatáról s felénk fordulva.

— Az visszamegy a kinok hajlékába, zúgták valamennyien. Visszamegy a kinok hajlékába, ó mester.

— Hallod? szolt Moreau visszafordulva a bünös felé; de a leopárdember, a mint Moreau szemének varázsától szabadult, felegyenesedett, s most lángoló szemekkel s hatalmas macskafogait kivillantva remegő ajka közül, kinzója felé ugrott. Meg vagyok győződve róla, hogy az elviselhetetlen félelem gondolata eszét vette s csak így történhetett ez a támadás. A szörnyetegek egész serege háborogni kezdett. Elővettem revolveremet. A két alak egymáshoz ütődött. Láttam, a mint Moreau visszatántorodott a leopárdember csapásától. Orrlüt ordítás és üvöltés támadt körülöttünk. Gyors össze-visszaságban mozgott mindenki. Egy pillanattal azt hittem, hogy általános lázadás tört ki.

A leopárdember dühöd arca elsuhan melletttem. Nyomában, legközelebb hozzá M'ling maradt. Láttam, hogy a hiénasértés sárga szemé ragyog az izgalomtól, s mintha félig meddig elszánta volna magát arra, hogy nekem ugorjék. A szar is rámeredt a hiénasértés pupos-válta fölött. Majd Moreau pisztolya durrant s a vörös lobbanás keresztülvillant a zürzavaron. Egyszerre az egész tömeg a lövés

irányába fordult s erre fordított lövegem is a hirtelen mozdulat mágneses ereje. A közelközött pillanatban hömpölygő, kiálló tömeg között futottam előre én is, üldözve a menekülő leopárdembert.

Ennyi az, a mire tisztán emlékezem. Láttam, hogy a leopárdember nekiugrott Moreaunak, s aztán gomolyodás támadt körülöttem, s végül hanyatt homlok rohantam előre a többiekkel.

M'ling vezetett, sarkon követve a menekülőt. Mögötte futottak nagyokat szökdelve, kilógó nyelvvel a farkas asszonyok. Aztán a sertésfajták izgatott röfögéssel, és két fehér-rongyba burkolt bikaember. Ezek után szakadt Moreau egész tömeg fenevad között. Széles szalmakalapját elvesztette, revolverét kezében tartotta, s hosszú ősz-haja utána uszott a levegőben. A hiénasértés melletttem futott, lépést tartva folyton velem; macskaszemével lopva folyton rám-rám tekintgetett. A többiek kiabálva mögöttük futottak.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkező:	
Nagyváradra reggel 5.10	Gyorsvonat reggel 8.18	Személyvonat reggel 6.05	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Szm. sz. tv. délután 3.56	Gyorsvonat d. u. 3.55	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat délután 4.21	Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48	
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel 6.35	Gyorsvonat délután 12.11	Soborsinról reggel 6.59	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. u. 4.30	Radnáról délután 2.36	Gyorsvonat délután 4.08
Személyvonat este 8.57		Személyvonat este 8.57	
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel 6.20	Személyvonat d. e. 11.56	Vegyesvonat d. e. 10.43	Vegyesvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 4.16	Személyvonat délután 4.16	Személyvonat éjjel 10.55	
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel 7.15	Vegyesvonat délután 4.16	Személyvonat reggel 8.46	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel 6.25	Vegyesvonat d. u. 12.06	Borosshesről szv. reg. 8.08	Vegyesvonat d. e. 11.18
Borosshesről szv. du. 5.20		Személyvonat este 7.—	

Városi színház.

Bérlét 97. sz. Páratlan.

Pénteken, 1900. évi január hó 12-én.

A nebántsvirág.

Francia operette 3 felvonásban. Írta: H. Meilhac és J. Land. Fordította: Evva L. és Rákosi Viktor. Zenéjét szerző: Hervé.

SZEMÉLYEK:

Denise	Asszel	Fornand	Sólyom L.
Chateau	Bács Gyöly	Loriot	Czakó V.
Színigazgató	Andor P.	Fejedelemlő	Tolmács.
Celestin	Pinté Imre.	Növendék	Jenei Gy.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Könyvkötészet.

Az aradi nyomda részvénytársaság

(Csanádi-palota)

a szakjari legújabb vívményei szerint u aranyozó és könyvkötészeti gépekkel be rendezett és magas színvonalon álló

Könyvkötészeti osztálya

mindennemű könyv- és hangjegyek bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint mások és jutányosan készítteti el.

Jutányos árak. Diszkrét kiállítás.

Pontosság.

1888—1899. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy folyó december hó 29-től kezdődő tilos sertéseket Ausztriába bevinni Bács-Bodrog vármegye tobi járásából, Hont vármegye Nobi járásából, Nógrád vármegye grádi járásából, Pozsony vármegye felsőcsalóközi járásából, Pozsony vármegye pozsonyi járásából, Pozsony vármegye rajkai járásából, Prontál vármegye törökkanizsai járásából, Vas vármegye községi járásából, Vas vármegye sárvári járásából, Vas vármegye vasvári járásából, Kőszeg rendezett tanács városból, Fiume szab. kir. városból, valamint a horvát-szlavonországi Modrus-Fiume vármegye siskai járásából, Pozsega vármegye pozsegai járásából, Varasd vármegye pregradai járásából, Vard vármegye klanjeczi járásából, Varasd vármegye krapinai járásából, Verőcze vármegye diakovári járásából, Verőcze vármegye nazi járásából, Zágráb vármegye zágrábi járásából.

A bevitel azonban megengedett Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye biai járásából, Vas vármegye combathelyi járásából, Vas vármegye némétújvári járásából, továbbá Nagyvárad szab. kir. városból, végül a horvát-szlavonországi Zágráb vármegye karlováci járásából, valamint Karlovác, Körös, Érsek és Varasd városokból.

Aradon, 1899. évi december hó 29-én.

Salacz,kir. tanácsos
polgármester.

Arad sz. kir. város kapit. hiv.

16926—1899. kh.

Hirdetmény.

A nmélt, kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 60610. VIII. 1899. sz. alatt kelt magas rendeletével kimondotta azt, hogy a napi piaczkon csak is élelmi czikkek árusíthatók és azokon sem helybeli, sem más községbeli iparosok árusítás végett még házi ipar czikkel sem jelenhetnek meg. Arad szab. kir. város tekintetes tanács pedig 28284/899. számú végzésével ezen rendelet alapján megbízott, hogy a nem élelmi czikkek árusításával foglalkozókat a napi piaczkokról tiltsam el.

Ennek folytán a nem élelmi czikket árusítókat Arad szab. kir. városban a Szabadság és Tökölly téren tartott napi piaczkokról egyszerű és mindenkor eltiltom és határozatilag kimondom, hogy ezen hat hét fői és pénteki heti piaci napok kivételével mást mint élelmi szert a piacon árulni megengedve nem lesz.

A hétfői és pénteki napokon miután ezek heti vásári napokul engedélyezve vannak, mindazok kik eddig arra jogot szereztek vagy ezután szerezni fognak az 1884. évi XVII. t.-cz 50. §-a alapján továbbra is árusíthatnak.

Miről az érdekeltekkel ezzel értesitem, hogy ezen végzésem kezdése erőre emelkedése után a napi piaczkon árusítás végett, meg ne jelenjenek mert onnan elutasítani és büntettetni fognak.

Arad, 1899. december hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

17349—899.

4047—1899. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Szokolca rendezett tanácsú város és a szakolczai járás egész területéről származó hasított körmű állatoknak Ausztriába való bevitel megtiltatott.

Aradon, 1899. évi december hó 24-én.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

Magy. kir. államv. üzletv. Kolozsvárott.

35444—1899. III. szám.

Pályázat.

A magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló brassó-háromszéki h. é. v. brassó-kézdivásárhelyi vonalán Sepsiszentgyörgy állomáson levő berendezett vendéglői üzlet 1900. évi márczius hó 1-től számítandó 3 évre bérbeadandó lévén, annak bérbeadása iránt ezennel pályázat nyitattik:

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik nevezett állomási vendéglőt bérbevenni óhajtnak, hogy a szabályszerűen felbélyegzett és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb 1900. évi január hó 18-án déli 12 óráig külön lepecsételt és „Ajánlat a sepsiszentgyörgyi állomási-vendéglő berendezésére” megjegyzéssel ellátott borítékban a magy. kir. államvasuti kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) címmezve küldjék be.

Ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztá-

utáni 1 óráig bánatpénz fejében 400 koronát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebb, utolsó és a névértékét meg nem haladó napiárfolyam szerint számítottanak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetettik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte hivatkozás teendő, de a letétéről nyert elismervény nem melléklendő.

Az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, függetlenül a felajánlott összeg magasságától belátásához képest szabadon választ-hasson.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá oly ajánlatok, melyek táviratilag tételtek, s végre olyanok, melyekre az előirt bánatpénz le nem tételtek, figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen vendéglőre vonatkozó részletes feltételek a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztályában tudhatók meg (E. M. K. E. palota II-ik emelet 33. ajtó.)

Végül megjegyeztetik, hogy a vendéglőhöz az üzleti helyiségeken kívül, a bérlő céljaira szolgáló magán lakás is adatik.

Kolozsvár, 1899. december hó 21-én.

Az üzletvezetőség.

Utánnomás nem díjaztatik.

4125—1899. p. m.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az Ausztriába való állatbevitel tekintetében jelenleg érvényben lévő for-galmi korlátozásokat tartalmazó 376. számú állategészségügyi értesítő az érdekeltek által hivatalomban megtekinthető.

Aradon, 1899. évi december hó 31-én.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

26.986—1899.

Hirdetmény.

A 1900. évi egyenes adó fizetési munkálatok foganatba vevése lévén, felhivatik Arad sz. kir. város lakossága, miszerint az adóköteles egyének és tárgyak összeírására küldött hatósági közegek kérdésére lelkiismeretesen és legjobb tudomás szerint feleljen, mert az összeíró közegekkel valótlán bemondásokkal továbbra vezet, vagy munkájokban bármilyen akadályozza, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 10. §-a értelmében 1—500 frtig terjedő bírsággal lesz sújtandó.

Felhivatik továbbá a város közművelődési bizottságát, miszerint az adókövetés alapvető szolgáló vallomási ivatek, melyek egyen, vétbizonyítvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az adóköteles határidők alatt, a polgármester megbízásából Kilyényi János által bevónól a saját érdekében beadványt ne mulassza, és pedig:

A házbérvédelmi vallomások a folyó 1899. évben keletkezett, meg nem adózott házakra vonatkozólag az adómentes lakrészek számát és az adómentességet engedélyező végzések számának feltüntetésével 1900. évi november 30-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó, az 1899. évben keletkezett, meg nem adózott üzletek, kereskedések, vállalatok, irodák, vagy más elő nem tudható jövedelmű szervezetek haszonhajtó tagjai köztük 1900. évi január 30-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó, meghatározott évi, vagy havi illetményekre vonatkozó vallomásaikat, továbbá a tőkeamat-adó tárgyát képező kamat vagy életjáradékra vonatkozó vallomásokat 1900. évi január hó 15-ig.

Az általános jövedelmi pótdadó kiszámításánál levonandó, ingatlanokra betáblázott és a folyó évben tényleg kifizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokat 1900. évi január 31-ig, vétbizonyítvány ellen.

Az ebadóra vonatkozó vallomások a 1900. évi január hó

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek jövedelmeire vonatkozó vallomásaikat 1900. évi márczius 30-ig.

A fent érintett vallomások pontos beadása a felek érdekében lévén, megjegyeztetik, hogy aki megfelelő vallomását a fent kitűzött határidő alatt be nem adja, arra az adóhivatalból beszerzendő adatok alapján fog kiíratni, és hogy az adótárgyaknak, az adóköteles jövedelmeknek a kincstár megkárosítása céljából való eltitkolása az 1883. XLIV. t.-cz. 100. §-a értelmében 1—500 frtig terjedő bírságot von maga után.

Arad szab. kir. város tanácsának 1899. évi október 28-án tartott üléséből.

A város tanács.

1899—1899.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelési m. kir. miniszteriumnak 68010. sz. alatt kelt magas rendeletében az általános lövőterek a következő helyeken és módon fog megtartatni.

1. Belváros, Sarkad, Erzsébet város és újtelep vágrészben levő állomány megvizsgálása a nagyvásártéren január hó 14-ikén reggel 7 órától a befejezésig.

2. Gáj, Sága, Poltura külvárosokban és a tantrákon levő állomány megvizsgálása Gájban a Gizellátéren január 14-ikén reggel 7 órától a befejezésig tartatik meg.

A lövizsgálatot vizsgáló bizottság tagjai: Hadnagy és Varga állatorvos Gájban a Gizella-Madarász Antal alkapitány, Poltura Armit állatorvos jelennek meg, bevárása mellett kirendelnek.

Ezen lövizsgálat idejét a lövőterek gazdáknak azzal a tudomásukra, hogy összes lovakat az említett helyen és időben állatorvosi megvizsgálás végett szigorú büntetés terh alatt előállítatni.

Arad, 1899. december 30.

Sarlot,
főkapitány.

17349—899.

A beállott havazásokból kifolyólag felhivatnak a ház és telektulajdonosok, miszerint házuk és telkük előtt elvonuló gyalogutról a havat mindannyiszor, a hányszor az szükséges, lesepertessék; olyankor pedig, midőn a gyalogjáró csuszós, azt apró homok vagy fűrészporral behintessék, mivel ennek nem teljesítése esetén a gyalogutak gondozása tárgyában alkotott szabályrendelet alapján szigorúan büntettetni fognak.

Tetőkről és erkélyekről havat lehánytani csak esti 8 órától reggel 9 óráig szabad. A lehányt hó a gyalogjárókról azonnal a gyalogjáró mellé letaszítandó. Addig míg ezen munka végeztetik a gyalogjárón a járókelőket figyelmeztető jelző teendő. A hó lehányási munkálatokat végeztető által azon felül ör állítandó ki a járókelők és közlekedők figyelmeztetése végett.

Szükség esetén a hó nappali órákban is letakarítható, de erre előzetesen az én engedélyem kérendő ki.

A házak udvaraiban összegyűlt és kihordatni szokott hó mennyiség lerakóhelyeül: a Maros meder, a szemét lerakó helyek, a száraz hid baloldalán és a Hercz féle fatelep mögött elterülő mélyedés, — a nagyváradai út mellett a Jellinek és Schlesinger fatelep mögött az élővíz csatorna mellett levő mélyedés és a Kossuth utca végén levő hid baloldalán az élővíz csatorna balpartjáig elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Arad 1899 december hó 10.

Sarlot Domonkos,
főkapitány.

! INGYEN !

kapja mindenki

Petőfi Sándor összes költeményeit

diszkötésben, azonfelül a

Magyar Szinművészet

gazdagon illusztrált könyvét, ha előfizet a vidék legnagyobb napilapjára, az

ARADI KÖZLÖNYRE.

Míg a készlet tart, a fenti két művet minden új előfizető megkapja ingyen!